

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kovács Béla Sándor pártfogó ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (tartózkodási helye: felperes címe) felperesnek - dr. alperesi jogtanácsos neve jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2016. május 5. napján kelt 10.P.20.531/2015/30. számú ítélete ellen az alperes részéről 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és azt állapítja meg, hogy az alperes azzal sértette meg a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait, hogy a fogvatartás alatt nem gondoskodott megfelelően a felperes elhelyezéséről és emiatt a felperest jelentős mennyiségű rovarcsípés (poloskacsípés) érte, ezek bőrszínelváltozást eredményeztek és esetenként heggedéssel gyógyultak.

Megállapítja, hogy a pártfogó ügyvéd elsőfokú eljárásban felmerült díját a Magyar Állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 64.000 (hatvannégyezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2014. október 6. és 2015. július 7. napjáig terjedő időszakban kb. kilenc hónapot töltött az alperes ...i objektumában különböző zárkákban, ahol 2014. október 15-én, 2015. március 5-én, március 25-én és március 22-én rovarcsípést (ágyi poloska csípést) szenvedett, melynek jelzését követően az alperesi intézetben egészségügyi ellátást biztosítottak számára. Az alperesi intézetben készült ambuláns vizsgálati lapok szerint testszerte csípésnek minősülő bőrelváltozások találhatók a testén, mely csípésekről fényképfelvételt is készítettett a vizsgáló orvos. Az alperes egészségügyi szolgálata a felperes poloskacsípéseit a felülfertőződés elkerülése céljából fertőtlenítőszerrel kezelte, illetőleg a csípések elfertőződése miatt külső, illetve belső antibiotikumos kúrát rendeltek

el, és a viszketés csillapítására kalciumot kapott.

A felperes végtagjain, deréktáján és az arcán jelentkeztek csípések, amelyek nem csak viszketéssel jártak, hanem a csípések helye felhólyagosodott, kisebesedett. A felperes esetében a csípések helyén hegesedés, bőrszínváltozás alakult ki a jobb belboka területén, a jobb lábfej és külboka területén, a lábszár alsó harmadán, bal lábfejen, külboka területén, továbbá mindkét felkaron. Ezek véglegesnek tekinthetők, legfeljebb halványulás remélhető. Az elváltozások ruhával fedett területen találhatók, össz-szervezeti egészségkárosodást nem eredményeztek. A felperesen testszerte figuratív és nonfiguratív tetoválások találhatók, a bal alkar hajlító oldalán pedig többrendbeli falcolás nyoma.

Az alperes a ... Kft.-vel kötött szerződést a rágcsáló, rovar és alkalmankénti ágyi poloska, valamint légyirtási munkák elvégzésére. A szerződés szerint a poloskairtást szükség szerint végzi a társaság négy hetes garanciával. Az alperes kérelmére a gazdasági társaság a felperes panaszainak nyomán 2015. október 15-én, március 5-én, március 30-án és április 13-án a kérelem napján a poloskairtást elvégezték. Ezen túlmenően további tizenegy alkalomlommal került sor poloskairtásra 2014. október és 2015. április közötti időszakban az alperesi intézményben. (2014. október 28-án az I. épület fegyelmi 14. sz. zárkájában, november 30-án a II. épület befogadó szint 4. sz. zárkájában, 2014. december 29-én a II. épület 8. sz. zárkájában, 2015. február 3-án a II. épület I. emelet 52. sz. zárkájában, 2015. február 19-én a II. épület befogadó szint 5. sz. zárkájában, 2015. február 23-án az I. épület földszint 9. és 10. sz. zárkájában, március 9-én a II. épület I. emelet 22. sz. zárkájában, március 16-án az I. épület földszint 35. sz. zárkájában, április 1-jén a II. épület I. emelet 42. sz. zárkájában, április 26-án a II. épület I. emelet 22. sz. zárkájában)

A felperes panaszja alapján a Fejér Megyei Főügyészség a Bv..../2015/1. számú eljárásban rögzítette, hogy a felperes panaszát kivizsgálta, megállapította, hogy október 6. napjától több alkalommal poloskacsípéseket szenvedett el. Rögzítette, hogy az alperes a kártevők elszaporodása esetén haladéktalanul intézkedett az irtás érdekében, ezért a BV. Intézet felé további intézkedés megtételét nem tartotta indokoltnak.

A felperes az alperessel szemben kártérítési igényt terjesztett elő a rovarcsípések miatt, mely igényt az alperes a .../2015. ált. számú határozatával elutasította arra tekintettel, hogy az ágyi poloska megjelenésének jelzését követően az irtás megtörtént, a felperes csípéseit az orvos szakmai szabályoknak megfelelően ellátta.

A felperes pontosított keresetében kérte a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását. Kérte, továbbá, hogy a jogsértés miatt az alperes magánlevélben kérjen elnézést, továbbá 5.700.000 forint sérelemdíjat igényelt. Előadta, hogy szervezete a poloskacsípésekre fokozottan reagált, a bőre kisebesedett, a boka tájékon jelentkező sebek miatt a bakancs viselése nehézségbe ütközött. Testén a csípések nyomán maradandó nyomok keletkeztek, ami későbbi életvitelét, emberi kapcsolatait megnehezítik, az elváltozások pszichésen is megviselték. Az alperes nem minden esetben intézkedett azonnal a rovarfertőzés megszüntetése érdekében, a szükséges orvosi kezelést csak az egészségügyi személyzettől függően kapta meg, és nem minden esetben.

Az alperes a kereset elutasítását azért kérte, mert álláspontja szerint a rovarfertőzöttség megszüntetése érdekében a szükséges intézkedéseket megtette. A vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó minden bejelentés nyomán azonnal intézkedett. Ennek során nem csak a zárkát, de az ott tartózkodók ruháit, matracát is lecserélik, fertőtlenítik. Minden esetben úgy járt el ahogy az adott helyzetben elvárható. A felperes csípéseit az orvos a szakmai szabályoknak megfelelően kezelte

minden alkalommal, mulasztást nem követett el. Az nem bizonyított, hogy a hegesedés, illetve a bőrszínváltozás kizárólag a poloskacsípés következménye.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a felperesnél a rovarcsípések (poloskacsípések) bőrszínváltozást eredményeztek és esetenként hegesedéssel gyógyultak.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 800.000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a felperes 14 %-ban lett pernyertes, az eljárási illetéket az állam viseli.

Ismertette a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) bekezdését, a 2:43. § a) pontját, a 2:51. § (1) bekezdés a) és c) pontjait, a 2:52. § (1) - (3) bekezdéseit.

Megállapította, hogy az nem volt vitás a felek között, hogy a felperest több alkalommal is poloskacsípés érte az alperesi intézményben, mely csípések felhólyagosodtak, azokra a felperes az átlagostól eltérően súlyosabb testi reakciót produkált. A bizonyítási eljárás alapján megállapítható volt, hogy ennek következtében, bár ellátása a szakmai szabályoknak megfelelően megtörtént, elsősorban a ruhával takart területen hegesedés, foltosodás keletkezett.

Noha az alperes a csípések észlelését követően intézkedett, az intézkedés hatékonysága feltehetően nem volt megfelelő, mert a csípések többször is, a fertőtlenítés ellenére megismétlődtek.

Azt a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperes által elrendelt poloskairtasokon kívül volt több olyan bejelentés, akár a felperes, akár más személy részéről, amelyre az alperes az intézkedést elmulasztotta, és a rovarfertőzésről történő tudomásszerzést követően csak késve intézkedett. Ugyancsak nem tudta bizonyítani, hogy az alperes az egészségügyi ellátás során mulasztást követett el.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § a) pontja alapján megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesnek a testi épséghez és az egészséghez való személyiségi jogát (Ptk. 2:43. §) azzal, hogy poloskával fertőzött zárkában tartotta, melynek következtében a felperest több alkalommal és nagy mennyiségű csípés érte, amelyek a felperes testén maradandó nyomokkal, hegesedéssel, illetve bőrelváltozással gyógyultak, amely elváltozások véglegesnek tekintendők.

Hangsúlyosan rögzítette, hogy a panaszok jelentkezését követően az alperes a szükséges intézkedéseket határidőben megtette, erre utal a Fejér Megyei Főügyészség Bv..../2015. számú, felperesi panaszra adott válaszlevelének tartalma is (6. sorszámú beadvány), ezért elutasította a felperesnek a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megfelelő elégtételadásra irányuló kereseti kérelmét. Az intézkedési kötelezettségének az alperes mind a zárkában lévő rovarirtás, mind pedig az orvosi kezelés tekintetében eleget tett, az pedig, hogy az irtás hatékonysága esetleg nem volt megfelelő, elégtételadást nem alapoz meg, illetve az alperes részéről a magánlevélben történő bocsánatkérés szükségességét nem igazolja.

Jelentősen eltúlzott mértékűnek ítélte a felperes által kért 5.700.000 forint sérelemdíj összegét, mert az nem áll arányban a felperest ért sérelem mértékével. A felperes testi épségének, egészségének sérülése megállapítható volt, mivel a büntetés végrehajtással nem szükségképpen együtt járó hátrányokat szenvedett azáltal, hogy rovarfertőzött zárkában kellett tartózkodnia. A csípések nem egy alkalommal, hanem rendszeresen jelentkeztek, arra az átlagtól eltérő módon reagált, ami miatt testszerte bőrelváltozásokat kénytelen elszenvedni. Ugyanakkor a felperes testén nem csupán a csípések eredményeztek maradandó nyomokat, hanem a karján falcolás nyomai is láthatók.

Az elsőfokú bíróság köztudomású ténynek tekintette, hogy a poloskacsípések a felperes pszichés

állapotára kedvezőtlen hatást gyakoroltak, melyek azonban a felperes előadása szerint sem eredményeztek tartós pszichés változást. Így a rovarcsípések következtében jelentkező testi elváltozások, illetve a csípések következtében fellépő pszichés hatások, figyelemmel az alperesnél töltött kb. kilenc hónap időtartamra, együttesen 800.000 forint sérelemdíj megfizetésével kompenzálhatók, figyelemmel a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésére.

Miután a felperes kisebb mértékben 14%-ban lett pernyertes (figyelemmel az igényel és megítélt sérelemdíj arányára) kötelezte, hogy fizesse meg az alperesnek a képvisellel felmerült költségeit.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérve. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság a felrőhatóság tekintetében. Nem megfelelően rőtta terhére azt, hogy nem biztosított rovarmentes zárkat, illetve nem csupán egyszeri, kivételes alkalomként fordult elő a poloskacsípés.

Előadta, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben rendszeresen, szerződés alapján negyedévente történik bogár- és rovarirtás, valamint szükség esetén alkalmanként poloskairtas. Amennyiben bármelyik fogvatartott befogadásakor vagy a későbbiekben észlelik a poloskacsípéseket, azonnal kezelik, teljes ruhacserét hajtanak nála végre, elrendelik a fürdetését, a ruháit pedig fertőtlenítik. Bármelyik fogvatartott jelzése alapján intézkedés történik a poloskák irtására nézve.

E szerint az intézet a poloska- és rovarcsípések megszüntetése érdekében úgy járt el, ahogy az elvárható, és ez a perben kétséget kizáróan bizonyításra is került.

A rovarszennyezettség megszüntetése nem jelentheti a poloskák megjelenésének teljes megszüntetését, vagyis poloskamentesítést. Olyan jogszabály, amely azt írná elő, hogy teljes rovarmentességet kell biztosítani tudomása szerint nincsen. A 18/1998. (VI. 23.) NM rendelet 4. számú mellékletének 1. pontja, csak a vérszívó tetveknél határoz meg mentességet. Tudomása szerint egyetlen rovarirtó cég sem vállal mentesítést a poloskákra vagy más bogarakra, csak irtást.

A már hivatkozott jogszabályhely 4. mellékletének 5. pontja ágyi poloskák vonatkozásában azt írja elő, hogy megtelepedésének és elszaporodásának megelőzése érdekében évente legalább két alkalommal irtószeres kezelést kell végezni."

A perben igazolta, hogy az intézetben jelzés alapján, szükség esetén és rendszeresen is történik poloskairtas, ezért olyan magatartást nem tanúsított, amely felrőható.

Másodlagosan kérte, hogy a másodfokú bíróság a felperes részére megítélt sérelemdíj összegét csökkentse. Ennek során legyen figyelemmel arra, hogy egy készülő jogszabály hasonló jellegű sérelmek miatt napi 1.200 - 1.600 forinttal kompenzálja a sérelmeket.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú ítélet elutasító rendelkezései a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedtek, ezért a másodfokú bíróság azt a fellebbezésben foglaltak szem előtt tartásával vizsgálta felül, a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint.

Egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival is abban a tekintetben, hogy az alperes a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait megsértette, amikor nem gondoskodott arról, hogy a felperes szabadságvesztés büntetését olyan helyen tölthesse, ahol testi károsodást eredményező rovarcsípéseknek nincs kitéve. A büntetés végrehajtása során, az elítélt egyéb, olyan a testi épségét vagy egészségét érintő hátrányt nem szenvedhet, ami a szabadságmegvonáson túlmutat. Amennyiben ilyenre sor kerül és az az alperesi magatartással okozati összefüggésben áll a jogsértés Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bírósági megállapítását indokoltta teszi, figyelemmel arra, hogy ez a szankció alperesi felrőhatóságtól

független. A csípések többszöri megtörténtét pedig alperes sem vitatta és azt sem, hogy ezek elkerüléséről köteles gondoskodni.

Mind a perbeli védekezése, mind a fellebbezése lényegében arra irányult, hogy a másodfokú bíróság a sérelemdíj megfizetése alól mentesítse, vagy annak összegét csökkentse, mert a felperest ért sérelem neki nem felróható.

A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

A Ptk. kártérítésre vonatkozó 6:519. § szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható. A 6:521. § szerint nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia.

Ezen szabályok mentén az alperes a sérelemdíj fizetése alól a jogsértés megállapításának esetében akkor mentesülhet, ha a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti szabályok szerint bizonyítja, hogy a sérelmet okozó magatartása nem volt felróható, a felperest ért károsodást nem látta és nem is kellett előre látnia. Nem vitatható tény, hogy az alperes tett intézkedéseket annak érdekében, hogy a fogvatartottak testi épségét garantálja a poloskacsípések okozta sérülésektől, ez a törekvése azonban nem volt eredményes. Ennek az eredménynek az elmaradása neki felróható. A felperest ugyanis hosszabb időn keresztül, jelentős számban érték csípések, áthelyezésére olyan zárkába, ahol ilyen jellegű probléma nem merült fel nem került sor. Az alperes sem állította, hogy ilyen helyiségek nem álltak rendelkezésére. Önmagában az, hogy a vállalkozási szerződés alapján a poloskairtást elvégezték a felelősség alóli mentesülését nem eredményezi. Az általa megbízott vállalkozó tevékenységéért, annak hibájáért a felperessel szemben a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése alapján felel. Az ugyanis egyértelmű hiányosságként fogható fel, hogy azokban a helyiségekben ahol a felperes több hónapot is tartózkodott a rovarok az irtás ellenére ismételtelen megjelentek. E körben olyan okot, ami a felelősség alóli mentesülését eredményezne az alperes nem bizonyított. A fellebbezésében hivatkozott járványügyi rendelkezések, a perbeli esetben nem alkalmazhatók.

Mindebből következően az alperes felelősségét nem tudta kimenteni, ezért a felperes sérelemdíj iránti igénye is megalapozott volt. Ennek mértéke tekintetében a bíróság egy még hatályba nem lépett jogszabály rendelkezéseit figyelembe venni nem tudja, az abban meghatározott szempontrendszer jelenleg még nem ismertek. A sérelemdíj meghatározásakor ezért a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében felsorolt értékelendő körülmények és a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlat vehető figyelembe jelenleg.

Az elsőfokú bíróság ezeket a szempontokat megfelelően értékelte. A meghatározott 800.000 forint sérelemdíj nem volt a gyakorlattól oly mértékben eltérő, hogy annak megváltoztatását a másodfokú bíróság indokoltnak látta volna, figyelemmel a sérelem ismétlődő és viszonylag hosszabb időszakon keresztül fennálló jellegére és arra, hogy annak következményei maradandónak bizonyultak.

Mindezek alapján azonban az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására azért volt szükség, mert az elsőfokú bíróság az ítélet megállapító rendelkezését - szemben az indokolásban írtakkal - nem határozta meg kellő pontossággal, abból az alperes jogellenes magatartásának pontos tartalma nem volt megállapítható.

Nem rendelkezett továbbá az elsőfokú bíróság arról sem, hogy a felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díjának viselésére ki köteles. A Pp. 87. § (2) bekezdése szerint azonban a bíróság a perköltség viseléséről szóló határozatában - a díj összegének megállapítása nélkül, a perköltségviselés arányának meghatározásával - megállapítja, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére ki köteles.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban a felperesnek a másodfokú eljárás során perköltsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

A le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 14. § alapján rendelkezett, figyelemmel a fellebbező fél illetékmentességére.

Budapest, 2016. október 19.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

. Istenes Attila s.k.
bíró